

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม แต่จวบจนปัจจุบันปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำก็ยังคงเป็นปัญหาระดับประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุผลเพราะปริมาณผลิตผลจำนวนมากออกมาในฤดูกาลเดียวกันและมากกว่าปริมาณความต้องการซื้อ หรือเหตุเพราะการกดราคาของพ่อค้าคนกลางด้วยอำนาจต่อรองที่ต่างกัน ประกอบกับเกษตรกรส่วนใหญ่จะยึดราคาสินค้าในอดีตเป็นปัจจัยในการวางแผนเพาะปลูกในอนาคตซึ่งมีโอกาสผิดพลาดสูง เนื่องจากราคาสินค้าในอนาคตจะขึ้นอยู่กับปริมาณอุปสงค์และอุปทานในอนาคต ไม่ได้ถูกกำหนดด้วยราคาสินค้าในอดีต¹ ตัวอย่างเช่น หากปีใดราคาสินค้าเกษตรมีราคาสูง เกษตรกรก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มปริมาณการเพาะปลูกสินค้านั้นในปีถัดไป เพราะคิดว่าราคาจะสูงเช่นปีก่อน แต่ผลที่ตามมากลับกลายเป็นว่า ผลิตผลที่ออกมาจำนวนมากทำให้ราคาสินค้าตกต่ำ ซึ่งที่ผ่านมาหลายรัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรในรูปแบบนโยบายประกันราคา (Price Guarantee) และรับจำนำ (Mortgage Price) พืชผลเกษตรที่ราคาตกต่ำ แม้วิธีดังกล่าวจะสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้แต่ก็ไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาที่ถาวร เพราะหากรัฐบาลยกเลิกนโยบายและปล่อยให้ราคาพืชผลทางการเกษตรเป็นไปตามกลไกตลาด ราคาก็อาจจะกลับมาตกต่ำเช่นเดิม เพราะเกษตรกรไม่ได้เปลี่ยนวิธีวางแผนการเพาะปลูกซึ่งถือเป็นต้นเหตุของปัญหา นอกจากนี้ รัฐบาลก็ได้ใช้นโยบายประกันราคา และรับจำนำกับพืชผลทางการเกษตรทุกชนิด ดังนั้นหากเกษตรกรรายใดปลูกพืชผลทางการเกษตรชนิดอื่นที่รัฐบาลไม่ได้เข้ามาแทรกแซงราคาแล้ว เกษตรกรรายนั้นก็จะไม่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลหากราคาสินค้าตกต่ำ นอกจากนี้ วิธีการแก้ปัญหารัฐบาลด้วยนโยบายดังกล่าวยังส่งผลให้รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ก่อให้เกิดภาระด้านงบประมาณแก่รัฐบาล ทั้งยังเป็นการบิดเบือนกลไกตลาดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้อีกด้วย

สำหรับแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าที่ต่ำและเหมาะสมที่สุดวิธีหนึ่ง คือ จะทำอย่างไรให้ทั้งเกษตรกรในฐานะผู้ผลิต และผู้ประกอบการในฐานะผู้บริโภคสามารถคาดการณ์ราคา

¹ ชัยวัฒน์ สหสกุล. (2547). *เปิดประตูสู่ตลาดซื้อขายล่วงหน้า*. หน้า 9.

สินค้าล่วงหน้าได้ เพราะเมื่อผู้ผลิตหรือเกษตรกรสามารถคาดการณ์ราคาผลผลิตล่วงหน้าได้ ก็สามารถวางแผนการเพาะปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะช่วยลดปัญหาการขาดทุนจากปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำเนื่องจากสินค้าล้นตลาดได้เป็นอย่างดี ส่วนโรงงานแปรรูป ผู้ส่งออก และผู้บริโภคทั่วไปนั้น หากสามารถคาดการณ์ราคาผลผลิตล่วงหน้าได้ก็สามารถวางแผนสั่งซื้อ การส่งออก ตลอดจนกำหนดราคาสินค้าให้สอดคล้องกับต้นทุนการผลิตที่เปลี่ยนไปช่วยลดปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิต การผิดสัญญาจ้างผลิตต่างๆ ที่ตนได้ทำไว้อีกทอดหนึ่งได้ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงนำมาซึ่ง “การซื้อขายล่วงหน้า (Forward Trade)” ที่ต่อมาได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยมีคนกลางเข้ามาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการซื้อขาย มีกฎกติกาเข้ามาควบคุมดูแล เพื่อป้องกันการไม่ปฏิบัติตามสัญญาและเกิดเป็น “ตลาดซื้อขายล่วงหน้า” หรือเรียกสั้นๆ ว่า “ตลาดล่วงหน้า (The Futures Exchange)” ทั้งนี้ หากสินค้าที่ซื้อขายในตลาดล่วงหน้าเป็นสินค้ากลุ่มโภคภัณฑ์ ตลาดนั้นจะมีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า The Commodity Futures Exchange²

สำหรับประเทศไทยได้จัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้นอย่างเป็นทางการโดยพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 ในชื่อ “ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย” (The Agricultural Futures Exchange of Thailand) หรือชื่อย่อว่า “เอเฟท” (AFET)³ และได้เปิดทำการซื้อขายในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งสินค้าที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ จะจำกัดเฉพาะสินค้าโภคภัณฑ์กลุ่มสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรที่ซื้อขายครั้งแรก คือ ยางแผ่นรมควัน

ชั้น 3

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มีเนื้อหามุ่งเน้นไปที่การจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย การจัดตั้งสำนักงานกำกับดูแลการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ในชื่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (สำนักงาน ก.ส.ล.) ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ก.ส.ล. และความรับผิดชอบของนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า โดยมีได้บัญญัติถึงเนื้อหา และลักษณะทางกฎหมาย ตลอดจนผลบังคับทางกฎหมายของการซื้อขายล่วงหน้าที่เกิดขึ้นในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ แต่อย่างใด จะมีก็แต่เพียงกฎหมายลำดับรองในรูปข้อบังคับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า หรือ Contract Specification ที่คณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 78 ประกอบกับมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เพื่อกำหนดรายละเอียดของการซื้อขาย อาทิ คุณสมบัติของสินค้าที่ซื้อขาย

² สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. (2552). *สัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตร*. หน้า 1-4.

³ แหล่งเดิม. หน้า 4-5.

ปริมาณการซื้อขาย การชำระราคาสินค้า การส่งมอบรับมอบสินค้า การโอนกรรมสิทธิ์และความเสี่ยงในสินค้าที่ซื้อขาย ข้อบังคับการซื้อขายนี้จึงถือเป็นข้อสัญญามาตรฐานของการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ ทั้งนี้ เนื้อหาของข้อบังคับการซื้อขายแต่ละฉบับจะมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับชนิดสินค้าเกษตรที่ซื้อขาย ขณะทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ เปิดทำการซื้อขายสินค้าเกษตร 5 ชนิด ได้แก่ ข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ข้าวหอมมะลิไทย ยางแผ่นรมควันชั้น 3 ยางแท่งเอสทีอาร์ 20 และมันสำปะหลัง อย่างไรก็ตามข้อบกพร่องของการศึกษาตามวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะจำกัดเฉพาะสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ที่มีเงื่อนไขการส่งมอบรับมอบแบบ Free On Board (FOB)⁴

อนึ่ง เมื่อพิจารณาข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ประเภทการส่งมอบและรับมอบสินค้าตามเงื่อนไข Free On Board (FOB) พ.ศ. 2554 ลงวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2554 (ข้อบังคับการซื้อขายข้าวขาวฯ) จะพบปัญหาประการแรกว่า ข้อความที่ปรากฏในข้อบังคับยังไม่มีข้อความชัดเจนเพียงพอที่จะชี้ให้เห็นว่า การซื้อขายข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่เกิดขึ้นในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ มีนิติสัมพันธ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 เอกเทศสัญญา ลักษณะ 1 ซื้อขาย หรือไม่ ที่กล่าวเช่นนี้เพราะในขณะที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงซื้อขายล่วงหน้ากันนั้น ผู้ขายอาจยังไม่มีสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์อันเป็นวัตถุแห่งสัญญาอยู่ในครอบครองแต่จะต้องเพาะปลูกหรือผลิตขึ้นมาให้ได้มาตรฐานตรงตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับการซื้อขายข้าวขาวฯ หรือแม้ตัวสินค้าที่มีคุณสมบัติถูกต้องตรงตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับการซื้อขายข้าวขาวฯ จะมีอยู่หรือเกิดขึ้นแล้ว แต่สินค้านั้นอาจยังไม่ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขายก็เป็นได้ เพราะการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ เป็นการซื้อขายที่มีกำหนดส่งมอบรับมอบสินค้ากันในอนาคต แต่การซื้อขายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 453 ว่า “อันว่าซื้อขายนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้ขาย โอนกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ซื้อ และผู้ซื้อตกลงว่าจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขาย” และมาตรา 458 ที่ว่า “กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ขายนั้น ย่อมโอนไปยัง

⁴ ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ประเภทการส่งมอบและรับมอบสินค้าตามเงื่อนไข FREE ON BOARD (FOB) พ.ศ. 2554 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2554.

⁵ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 “การซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า การซื้อขายสินค้าเกษตรโดยวิธีการประมูลโดยเปิดเผยในตลาดเพื่อรับมอบหรือส่งมอบสินค้าเกษตรนั้นในวันข้างหน้า ตามปริมาณและราคาที่ตกลงกัน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตลาดกำหนด.

ผู้ซื้อตั้งแต่ขณะเมื่อได้ทำสัญญาซื้อขายกัน” ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติทั้งสองมาตราประกอบกันแล้วจะทำให้เข้าใจไปถึงขนาดว่า การซื้อขายที่จะตกอยู่ภายใต้บังคับของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จะต้องเป็นการซื้อขายที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมุ่งจะโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ขายทันทีที่ทำสัญญา⁶ หรือไม่ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นแล้ว การซื้อขายล่วงหน้าที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมุ่งจะโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ขายกันในอนาคตก็จะมีทางมีลักษณะทางกฎหมายเป็นการซื้อขายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่นนั้นถูกต้องแล้วหรือไม่

หากคำตอบสำหรับคำถามข้างต้นคือ คำกล่าวเช่นนั้นไม่ถูกต้อง แล้วคำตอบที่ถูกต้องควรจะเป็นเช่นไร จะถือว่าการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่เกิดขึ้นในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นนิติกรรมที่มีลักษณะทางกฎหมายเป็นสัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาดที่มีเงื่อนไขเงื่อนไขในการโอนกรรมสิทธิ์ หรือเป็นสัญญาซื้อขายตามคำพรรณนาที่มีเงื่อนไขในการโอนกรรมสิทธิ์ หรือเป็นสัญญาจะซื้อจะขาย หรือถึงขนาดเป็นสัญญาจ้างทำของ ซึ่งการทราบลักษณะทางกฎหมายของการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่เกิดขึ้นในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า นั้น ย่อมมีความสำคัญต่อการพิจารณาสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญา หรือแม้กระทั่งอายุความที่จะนำมาใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น

ประการต่อมา การโอนไปซึ่งกรรมสิทธิ์และความเสี่ยงภัยในสินค้าที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เกิดขึ้นเมื่อใด ซึ่งการจะทราบช่วงเวลาแห่งการโอนกรรมสิทธิ์และความเสี่ยงภัยดังกล่าวได้ในเบื้องต้นจะต้องทราบก่อนว่าสินค้าเกษตรโดยเฉพาะข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่ตกลงซื้อขายล่วงหน้าได้กลายเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่งแล้วหรือไม่ และตั้งแต่เมื่อใด ซึ่งการจะทราบได้ว่าสินค้าที่ซื้อขายล่วงหน้าได้กลายเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่งตั้งแต่เมื่อใดนั้น ก็จะต้องทราบก่อนว่าวิธีการใดที่จะทำให้สินค้าเกษตรที่ตกลงซื้อขายล่วงหน้ากลายเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง อันเป็นที่มาของหัวข้อการวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ ด้วยลักษณะเฉพาะของการส่งมอบรับมอบสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่จำเป็นต้องมีคลังสินค้ารับรอง⁷ ทำหน้าที่เป็นคนกลางระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในการจัดเก็บสินค้า รักษาคุณภาพสินค้าในระหว่างจัดเก็บ และบรรจุภัณฑ์สินค้าให้เป็นไปตามเงื่อนไขการส่งมอบรับมอบ

⁶ ภาวณี กรุดทอง. (2542). นิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542.

⁷ ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วย ข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ประเภทการส่งมอบและรับมอบสินค้าตามเงื่อนไข FREE ON BOARD (FOB) พ.ศ. 2554 ข้อ 6 “คลังสินค้า” หมายความว่า คลังสินค้าที่ตลาดประกาศขึ้นทะเบียนรับรอง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ตลาดกำหนดให้เป็นคลังสินค้าที่สามารถดำเนินการในการส่งมอบและรับมอบสินค้าตามข้อบังคับนี้ได้.”

ซึ่งปัจจุบันตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ได้กำหนดคุณสมบัติคลังสินค้ารับรองไว้ค่อนข้างจะเคร่งครัดทำให้คลังสินค้าที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า กำหนดมีจำนวนน้อย ราย ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายที่คลังสินค้าเรียกเก็บจากการรับฝากสินค้ามีจำนวนที่ค่อนข้างสูง ผลที่ตามมาอย่างเลี่ยงไม่ได้คือ ราคาซื้อขายข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ก็สูงตามไปด้วย เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่คลังสินค้าเรียกเก็บจากการรับฝากนั้นจะถูกนำไปรวมกับราคาสินค้าที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นที่มาของหัวข้อสุดท้ายในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพราะหากสามารถลดความเคร่งครัดเกินจำเป็นด้านคุณสมบัติของการเป็นคลังสินค้ารับรองลงได้ก็จะเปิดโอกาสให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มีคลังสินค้ารับรองมากขึ้น มีการแข่งขันที่มากขึ้นทำให้ค่าใช้จ่ายที่คลังสินค้ารับรองเรียกเก็บก็จะลดลง ราคาซื้อขายข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ก็จะลดลงตามไปด้วย ซึ่งเหตุผลด้านราคาจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องหันมาใช้ประโยชน์จากกลไกตลาดล่วงหน้ามากยิ่งขึ้น

สำหรับประเทศไทยซึ่งเปรียบเสมือนคลังอาหารของโลก เพราะเป็นผู้ส่งออกข้าวอันดับ 1 ติดต่อกันมากกว่า 20 ปี ทั้งยังเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกอันดับ 1 สินค้าเกษตรชนิดอื่น อาทิ ยางพาราที่มีมูลค่าการส่งออกกว่า 1 แสนล้านบาทใน พ.ศ. 2553 และมันสำปะหลังที่มีส่วนแบ่งการตลาดในตลาดโลกกว่าร้อยละ 70⁸ ดังนี้ หากสามารถศึกษาหรือหาคำตอบได้ว่า นิติสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มีลักษณะทางกฎหมายเป็นเช่นใดแล้ว ก็จะสามารถนำผลบังคับทางกฎหมายของนิติสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นมากำหนดไว้ในข้อบังคับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า หรือ Contract Specification ซึ่งถือเป็นข้อสัญญามาตรฐานที่ผู้ซื้อและผู้ขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ต้องยอมรับและบังคับตามได้อย่างถูกต้องตรงหลักกฎหมาย และหากผลบังคับทางกฎหมายเรื่องใดไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนแล้ว คณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าในฐานะผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 ก็สามารถกำหนดข้อสัญญามาตรฐานของการซื้อขายล่วงหน้าให้แตกต่างจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายในเรื่องนั้นๆ เพื่อให้ข้อบังคับการซื้อขายเหมาะสม และสอดคล้องกับปกติประเพณีการซื้อขายสินค้าแต่ละชนิด เพราะเมื่อตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มีข้อบังคับการซื้อขายที่ถูกต้องเหมาะสมก็จะช่วยดึงดูดนักลงทุน เกษตรกร พ่อค้าคนกลาง เจ้าของโรงงาน ตลอดจนผู้ส่งออกให้หันมาใช้กลไกตลาดล่วงหน้าในการบริหารความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้า และเมื่อปริมาณการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มีมากขึ้นก็ไม่ใช่การยากที่จะทำให้ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ถูกใช้เป็นราคาอ้างอิงในระดับสากลและเป็นที่

⁸ วีดิทัศน์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2554. จาก

ยอมรับของนานาประเทศ ดังเช่นที่ประเทศไทยใช้ราคาน้ำมันอ้างอิงตามราคาร่วงหน้าของตลาดล่วงหน้าในต่างประเทศ คือ New York Mercantile Exchange หรือ NYMEX ของประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องภาพของประเทศไทยที่เป็นประเทศเกษตรกรรมและเป็นแหล่งอาหารที่ใหญ่ที่สุดนั่นเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา วิวัฒนาการ หน้าที่ และความจำเป็นของการซื้อขายล่วงหน้า ตลอดจนวิธีการซื้อขายล่วงหน้า

2. เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการซื้อขายล่วงหน้าของกฎหมายต่างประเทศเปรียบเทียบกับประเทศไทย

3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทางกฎหมายของการซื้อขายสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ล่วงหน้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ ที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งมอบและรับมอบสินค้า ตลอดจนทั้งวิเคราะห์หาวิธีการทางกฎหมายที่เหมาะสมที่จะทำให้สินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ กลายเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง การกำหนดเงื่อนไขที่เหมาะสมในการโอนกรรมสิทธิ์และความเสี่ยงภัยในสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่ซื้อขาย รวมถึงการกำหนดคุณสมบัติของคลังสินค้าที่จะเข้ามาเป็นคลังสินค้านับรองในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ

4. เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำให้สินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ กลายเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง การกำหนดเงื่อนไขในการโอนกรรมสิทธิ์และความเสี่ยงภัยในสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่ซื้อขาย รวมถึงการกำหนดคุณสมบัติของคลังสินค้าที่จะเข้ามาเป็นคลังสินค้านับรองในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

เนื่องจากยังไม่มี ความชัดเจนในเรื่องลักษณะทางกฎหมายของการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ว่ามีลักษณะทางกฎหมายเช่นไร ทำให้เกิดปัญหาว่าจะนำบทบัญญัติของกฎหมายใดมาใช้บังคับกับสัญญาดังกล่าว นอกจากนี้ ด้วยลักษณะการซื้อขายล่วงหน้า **ที่** โดยส่วนใหญ่ ณ ขณะตกลงซื้อขาย สินค้าที่ซื้อขายอาจยังไม่มีตัวตน หรืออาจยังไม่ใช่ทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง ดังนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาเพื่อทราบวิธีการอันเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะทำให้สินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์

กลายเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง เพื่อที่ภายหลังจากสินค้าที่ซื้อขายได้กลายเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่งแล้ว จะได้นำเงื่อนไขเงื่อนไขเวลาที่กำหนดการโอนไปซึ่งกรรมสิทธิ์และความเสี่ยงภัยได้อย่างเหมาะสม เป็นลำดับต่อไป และปัญหาประการสุดท้ายคือ หากสามารถกำหนดคุณสมบัติที่เหมาะสมของ คลังสินค้าที่จะเป็นคลังสินค้านำร่องในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ ได้ ก็จะเป็นการเปิดโอกาส ให้มีการแข่งขันด้านราคาค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับค่าบริการคลังสินค้าอันจะนำมาซึ่งราคาซื้อขาย ข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ ที่ลดลง ช่วยจูงใจให้คนหันมาซื้อขายในตลาด สินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ มากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะศึกษาถึงความเป็นมาเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และลักษณะทางกฎหมายของการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า การทำให้สินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ที่ซื้อขายกลายเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง และการโอนกรรมสิทธิ์และความเสี่ยงภัยในสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะนิติสัมพันธ์ระหว่าง คู่สัญญาคู่สุดท้าย ณ เดือนส่งมอบรับมอบและมีการส่งมอบรับมอบสินค้าที่ซื้อกันจริง โดยศึกษา จากข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ ว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ข้าว ขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ประเภทการส่งมอบและรับมอบสินค้าตามเงื่อนไข Free On Board (FOB) พ.ศ. 2554 ลงวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2554 (ข้อบังคับการซื้อขายข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ฯ) ซึ่งเปรียบเสมือน ข้อสัญญามาตรฐานของการซื้อขายข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ล่วงหน้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ และจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เปรียบเทียบกับกฎหมายในเรื่องเดียวกันของ ต่างประเทศ เพื่อทราบลักษณะทางกฎหมาย วิเคราะห์หาความเหมาะสมเพื่อจะกำหนดวิธีการที่ ชัดเจนที่จะทำให้สินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่ซื้อขายกลายเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง และกำหนดเงื่อนไข ในการโอนกรรมสิทธิ์และความเสี่ยงภัยในสินค้าที่ซื้อขายที่เป็นธรรมและเหมาะสมกับสภาพ การซื้อขายสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในประเด็นกฎหมายดังกล่าว ให้กับวงการซื้อขายข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ล่วงหน้าฯ ที่ในปัจจุบันยังเป็นเรื่องใหม่และไม่เป็นที่รู้จัก เท่าที่ควรในสังคมไทย

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาแบบค้นคว้าเอกสาร (Document Research) ทั้ง ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

หนังสือ บทความ เอกสารเผยแพร่และคำพิพากษาที่เกี่ยวข้องทั้งที่ปรากฏในรูปเล่มและข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมา วิชาการ หน้าที่ และความจำเป็นของการซื้อขายล่วงหน้า ตลอดจนวิธีการซื้อขายล่วงหน้า

2. ทำให้ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายล่วงหน้าของกฎหมายต่างประเทศและประเทศไทย

3. ทำให้ทราบถึงลักษณะและผลบังคับทางกฎหมายของการซื้อขายสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ล่วงหน้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ ที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งมอบและรับมอบสินค้า ตลอดจนวิเคราะห์หาวิธีการทางกฎหมายที่เหมาะสมที่จะทำให้สินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ กลายเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง การกำหนดเงื่อนไขที่เหมาะสมในการโอนกรรมสิทธิ์และความเสี่ยงภัยในสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่ซื้อขาย รวมถึงการกำหนดคุณสมบัติของคลังสินค้าที่จะเข้ามาเป็นคลังสินค้านับรองในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ

4. ทำให้ทราบถึงแนวทางปรับปรุงข้อบังคับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำให้สินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ กลายเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง การกำหนดเงื่อนไขในการโอนกรรมสิทธิ์และความเสี่ยงภัยในสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ที่ซื้อขาย รวมถึงการกำหนดคุณสมบัติของคลังสินค้าที่จะเข้ามาเป็นคลังสินค้านับรองในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าฯ